

Sygn. akt VIII GC 2168/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2015 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Eliza Grzybowska

Protokolant stażysta Natalia Gliniecka - Kitowska

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2015r. w Bydgoszczy

sprawy z powództwa T. B.

przeciwko D. M.

o zapłatę

I. powództwo oddała;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 3617 złotych (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. nakazuje pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Bydgoszczy kwotę 5.206,64 zł (pięć tysięcy dwieście sześć złotych i sześćdziesiąt cztery grosze) tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

SSR Eliza Grzybowska

UZASADNIENIE

Powód – T. B., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą B. żądał zasądzenia od pozwanej D. M., prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Biuro (...), kwoty 19.065 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu tj. od 22 listopada 2013 r. do dnia zapłaty. Nadto powód wniósł o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że pozwana świadczyła na jego rzecz usługi księgowe do maja 2013 r. Powód wskazał, że w 2013r. przechodził kontrolę podatkową, co zmusiło go do zwrócenia szczególnej uwagi na sprawy księgowe firmy. Podał, że zwrócił się do biura (...) celem zajęcia stanowiska i wyrażenia opinii co do prawidłowości czynności wykonanych przez pozwaną. Po konsultacjach okazało się, że zachodzi konieczność dokonania poprawek w czynnościach wykonanych przez pozwaną. Powód podniósł, że wezwał pozwaną do wykonania licznych czynności. Pozwana nie była jednak w stanie podjąć skutecznych kroków naprawczych. Powód wskazał ze w tej sytuacji był zmuszony do zlecenia innej osobie wykonania brakujących księgowości za rok 2013 i wstępnej weryfikacji danych niezbędnych do dokonania księgowości za rok 2013. Z tego tytułu powód podniósł koszty w wysokości 9.840 zł. Nadto powód wskazał, że w związku z nieprawidłowym wykonaniem czynności, pozwanej nie należało się wynagrodzenie, które otrzymała za 2013 r.

W odpowiedzi na pozew pozwana zażądała oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia na swoją rzecz kosztów procesu. W uzasadnieniu podniosła, że strony łączyła umowa z dnia 01.02.2011 r., której przedmiotem nie były

usługi księgowe, lecz wprowadzanie danych do ewidencji księgowej w programie Insert Rewizor w oparciu o dokumentację źródłową w sposób umożliwiający ich zaewidencjonowanie oraz wprowadzeni do systemu G. list płac i sporządzanie raportów ZUS w programie płatnik. Zakres jej obowiązków był zatem ściśle określony. Pozwana podniosła, że nie mogła wprowadzić do ewidencji księgowej tylko te dokumenty, które dostarczył jej powód i nie ponosi odpowiedzialności, jeżeli dostarczona dokumentacja nie była kompletna. Pozwana podała, że początkowo wprowadzanie danych do systemu odbywało się poprzez wpisywanie tych danych do systemu Subiekt, z którego następnie następowało automatyczne przetransportowanie tych danych do systemu Rewizor. Wiele dokumentów nie przechodziło jednak z systemu do systemu. Wobec tego strony zrezygnowały z automatycznego przenoszenia danych. Pozwana podniosła, że wykonywała swoje usługi w sposób należyty i nigdy nie było zastrzeżeń do jej pracy. Podała, że w maju 2013r. powód jednostronnie zerwał współpracę z pozwaną. Podniosła również, że nie jest prawdą, że powód wzywał ją po zakończeniu współpracy do dokonania licznych czynności. Wskazała, że na załączone do pozwu pismo z dnia 01.07.2013r. odpowiedziała w dniu 08.07.2013r. Udzieliła również odpowiedzi na wezwanie do zapłaty z 02.11.2013r. Nadto pozwana podniosła, że nigdy nie została wezwana do usunięcia wad dokonanych czynności. Pozwana wskazała, że z uwagi na fakt, że wykonała na rzecz powoda czynności objęte umową, to żądanie zwrotu wypłaconego wynagrodzenia jest całkowicie bezzasadne. Podniosła też, że wobec braku reklamacji co do świadczonych przez nią usług nie zasługuje również na uwzględnienie żądanie wyrównania rzekomej szkody.

W piśmie przygotowawczym z dnia 20 lutego 2014r. powód podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko. Zakwestionował zakres czynności, który miał według pozwanej wynikać z treści umowy. Podniósł, że przedłożony tekst umowy nie był zgodny z zakresem faktycznie podejmowanych czynności.

Sąd ustalił, co następuje:

Strony prowadzą działalność gospodarczą.

(dowód: informacja z (...) k. 22)

W dniu 1 lutego 2011 r. strony zawarły umowę, w której ustaliły, że jej przedmiotem będzie wprowadzanie przez pozwaną do ewidencji księgowej Zleceniodawcy dokumentacji księgowej w systemie (...) oraz wprowadzanie do systemu G. list płac i sporządzenia raportów ZUS w programie Płatnik. W § 2 ustalono, że umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony i może być rozwiązana przez każdą ze stron z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia.

(dowód: umowa k. 34-35)

W rzeczywistości zakres czynności wykonywanych przez pozwaną był znacznie szerszy niż czynności opisane w treści umowy. Pozwana sporządzała listy płac i deklaracje do ZUS oraz deklaracje dotyczące podatku VAT i podatku dochodowego powoda. Pozwana uzyskała od powoda pełnomocnictwo do podpisywania i składania deklaracji składanych w ZUS i US. Po zakończeniu roku obrotowego oraz na żądanie powoda pozwana przygotowywała również bilans. Prowadziła także ewidencję środków trwałych, która oparta była na dokumentacji magazynowej prowadzonej przez pracowników powoda oraz na sporządzanych przez powoda i jego pracowników spisach inwentarza.

(dowody: zeznania świadka G. W. (1) k. 57-60, zeznania świadka J. C. k. 81-83, częściowo zeznania pozwanej k. 83v-84v, dokumentacja na k. 176-333, 371-406 opinia biegłego – załącznik nr 1. do akt sprawy, k. 119-128)

W związku z realizacją umowy powód przelał na konto pozwanej następujące kwoty:

- 1845 zł w dniu 24 maja 2013 r. tytułem zapłaty za fakturę nr (...)
- 1845 zł w dniu 25 kwietnia 2013 r. tytułem zapłaty za fakturę nr (...)
- 1845 zł w dniu 25 marca 2013 r. tytułem zapłaty za fakturę nr (...)

- 1845 zł w dniu 7 marca 2013 r. tytułem zapłaty za fakturę nr (...)
- 1845 zł w dniu 21 lutego 2013 r. tytułem zapłaty za fakturę nr (...)

(dowód: potwierdzenia przelewów k. 6-10)

W kwietniu 2013r. Urząd Skarbowy rozpoczął w przedsiębiorstwie pozwanego kontrolę skarbową. W maju 2013 r. powód nagle poinformował pozwaną, że kończy z nią współpracę i odebrał od niej wszelkie posiadane przez nią dokumenty. Pozwana nie miała możliwości dokonania inwentaryzacji stanu ksiąg ani też uporządkowania dokumentacji i sprawdzenia jej kompletności.

W toku kontroli skarbowej nie stwierdzono uchybień formalnych ze strony pozwanej. Wskazano jednak, że odliczenia podatku VAT były dokonywane przez powoda w oparciu o faktury wystawione przez podmioty, które nie są podatnikami podatku VAT, oraz które dotyczyły innych okresów.

(dowód: opinia biegłego – załącznik nr 1 do akt sprawy)

Po zakończeniu współpracy z pozwaną powód zaproponował G. W. (1) prowadzenie księgowości jego przedsiębiorstwa. G. W. (2) i jego pracownicy dokonali sprawdzenia prawidłowości księgowiń wykonanych przez pozwaną i sporządzonych przez nią deklaracji podatkowych.

W dniu 01.09.2013r. G. W. (1) wystawił fakturę nr (...), w której obciążył powoda kwotą 9.840 zł, płatną do dnia 7 września 2013 r. tytułem należności za sprostowanie księgowiń dotyczących roku 2013, dokonanie brakujących księgowiń za okres od stycznia do marca 2013 r. oraz za wstępną weryfikację danych niezbędnych do dokonania księgowiń.

Powód uregulował tę należność w dniu 10.09.2013r.

Po dokonaniu czynności sprawdzających G. W. (1) stwierdził, że błędnie wyliczono wysokość należności podatkowych i błędnie prowadzono ewidencję środków trwałych. Stwierdził również, że w przedsiębiorstwie powoda nie opracowano i nie wdrożono polityki rachunkowości. Nie ustalono, co było przyczyną zaistniałych błędów.

(dowód: faktura k. 13, potwierdzenie przelewu k. 14, zeznania świadka G. W. (1) k. 57-60)

W dniu 1 lipca 2013r. powód wezwał pozwaną do :

- ustosunkowania się do żądania PIP z dnia 26.06.2013r.,
- przywrócenia usuniętych księgowiń w programie (...)
- pilnego dostarczenia wyliczenia zaliczek miesięcznych na podatek dochodowy za okres od 01 do (...), kopii zeznania podatkowego za 2012 r. p. T. B. wraz z załącznikami oraz deklaracji VAT-UE 01,02, (...).

Pozwana odpowiedziała na to pismo w dniu 08.07.2013r. Wskazała, że nie może ustosunkować się do żądania PIP, gdyż nie przedstawiono jej treści tego żądania. Podała, że nie jest i nigdy nie była w posiadaniu dokumentacji kadrowej powoda. Poinformowała również, że PIT-y 11 przekazała pracownikowi powoda – J. C.. Podała, że nie była sporządzana deklaracja podatkowa za styczeń 2014 r., gdyż w tym miesiącu łączna wartość transakcji nie przekroczyła 50.000 zł. Pozostałe deklaracje zostały powodowi przekazane w teczce organizacyjnej. Do pisma pozwana dołączyła deklarację podatkową powoda za 2012 r.

(dowód: pismo z dnia 01.07.2013r. wraz z dowodem jego wysłania listem poleconym k. 11-12, pismo pozwanej z dnia 08.07.2013 r. k. 36-37)

W dniu 2 listopada 2013r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 19.065 zł tytułem zwrotu wynagrodzeń wypłaconych w roku 2013 (co do kwoty 9.225 zł) i tytułem naprawienia szkody związanej z koniecznością prostowania księgowania.

W odpowiedzi na to pismo pozwana w piśmie z dnia 25.11.2013r. poinformowała czynności zgodnie z zakresem, wynikającym z § 1 umowy. Wskazała, też, że powód nie dokonał prawidłowego wypowiedzenia umowy.

(dowód: wezwanie do zapłaty z 02.11.2013r. wraz z dowodem jego wysłania listem poleconym

k. 15, pismo pozwanej z 25.11.2013r. wraz z dowodem nadania go listem poleconym k. 38 -39)

Na podstawie opinii biegłego sąd ustalił, że w firmie powoda nie wdrożono polityki rachunkowości. Biegły stwierdził też, że księgi rachunkowe firmy powoda wykazywały błędy i nieprawidłowości. W szczególności sprawozdania sporządzone przez pozwaną za okres od 01.01.2012r. do 31.12.2012r. w dniu 31 grudnia 2012 r. i 30.04.2013 r. wykazują znaczące różnice wartości bilansowych. Różnice te wskazują, że księgi nie były prowadzone na bieżąco i rzetelnie. Nadto w toku kontroli podatkowej przeprowadzonej w kwietniu i maju 2013 r. ustalono, że rejestry prowadzone dla potrzeb podatku od towarów i usług w 2012 r. były prowadzone nierzetelnie, gdyż firma powoda dokonywała odliczeń Vat na podstawie faktur wystawionych przez podmioty nie będące podatnikami VAT oraz na podstawie faktur za zakupy i usługi, które dotyczyły innych okresów rozliczeniowych. W ocenie biegłego przyczyną zaistniałych nieprawidłowości był fakt, że w firmie powoda nie wdrożono zasad (polityki) rachunkowości. Nadto umowa zawarta przez strony nie określała dokładnie zakresu obowiązków pozwanej. Biegły wskazywał, że firma powoda prowadziła złożone operacje gospodarcze, wymagające szczególnej staranności przy ich dokumentowaniu. Zauważył jednak (k. 12 opinii), że pozwana czyniła starania, aby przekazywana do księgowania dokumentacja księgowa była właściwie kompletowana i właściwie kwalifikowana merytorycznie. Biegły stwierdził również, że powód winien był efektywnie sprawować nadzór nad usługowo prowadzonymi księgami rachunkowymi i wdrożyć program pozwalający na bieżącą kontrolę zapisów. Biegły zauważył również, że powód zakończył współpracę z pozwaną nagle, nie zgłaszając wcześniej żadnych zastrzeżeń do jej pracy. Uniemożliwiło to pozwanej dokonanie inwentaryzacji stanu ksiąg oraz protokolarne przekazanie dokumentacji źródłowej. Biegły wskazał, że w momencie podjęcia współpracy z powodem przez biuro G. W. (1), wobec braku zachowania procedury przekazania ksiąg, zmuszone ono było wykonać dodatkowe czynności, aby utrzymać ciągłość sprawozdawczości statystycznej i podatkowej. Równocześnie biegły podał, że wykonanie tych czynności nie było bezwzględnie konieczne, gdyż biuro G. W. (1) mogło kontynuować prowadzenie rachunkowości firmy w oparciu o zapisy sporządzone przez pozwaną.

(dowód: opinia pisemna – załącznik do akt sprawy, opinie ustne – 119-128, 338-349, 358-359v, 407-408v)

Sąd dokonał powyższych ustaleń faktycznych na podstawie powołanych wyżej dokumentów prywatnych.

Dokumenty prywatne Sąd uznał za wiarygodne i niebudzące wątpliwości. Dodać należy, że żadna ze stron nie podważała ich autentyczności.

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadka G. W. (1) (k. 57-60) oraz zeznaniom świadka J. C.(k.81-83), albowiem były one jasne, spójne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, a także korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym ujawnionym w sprawie.

Sąd dał również wiarę co do zasadny zeznaniom pozwanej (k. 83v-84v), gdyż pozostawały one w zgodzie z pozostałym materiałem dowodowym. Sąd uznał za niewiarygodny jedynie ten fragment jej zeznań, w którym stwierdziła ona, że wykonywane przez nią czynności nie wykaczały poza zakres określony umową. W tej części jej zeznania pozostają w jawnej sprzeczności z zeznaniami świadka J. C., G. W. (1) i ustaleniami zawartymi w opinii biegłego. Nadto z dokumentacji nadesłanej przez Urząd Skarbowy a także z dokumentów przedłożonych przez samą pozwaną (k.

176-333) wynika wprost, że poza zakresem umowy pozwana sporządzała listy płac, deklaracje podatkowe i ZUS oraz sporządzała bilanse spółki.

Podkreślenia wymaga, że Sąd nie miał żadnych zastrzeżeń do opinii wydanej przez biegłego K. J. (załącznik nr 1, k. 119-128, 338-349, 358-359v, 407-408v). Opinia ta była jasna, dokładna i rzetelna. Biegły dokonał szczegółowej analizy akt sprawy i wyciągnął prawidłowe wnioski, zgodne z zasadami doświadczenia życiowego oraz z regułami logicznego rozumowania. Biegły szczegółowo i przekonująco ustosunkował się w dwóch opiniach uzupełniających i ustnie w toku rozprawy do zastrzeżeń podnoszonych przez pozwaną. Sąd uznał, że jego opinia jest rzetelna i obiektywna.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie bezspornym między stronami było, że pozwana wykonywała na rzecz powoda usługi księgowe. W toku postępowania sąd ustalił, że zakres tych usług wykraczał poza treść zawartej przez strony umowy i obejmował również czynności związane ze sporządzaniem list płac oraz deklaracji ZUS-owskich i podatkowych a także sporządzanie bilansów.

Powód domagał się zasądzenia od pozwanej kwoty łącznej 19.065 zł, na która składała się suma 9.840 zł stanowiąca koszt wykonania prac przez biuro G. W. (1) oraz 9.225 zł tytułem zwrotu wynagrodzeń wypłaconych przez powoda pozwanej w 2013r.

W ocenie sądu oba żądania powoda nie zasługiwały na uwzględnienie. W pierwszej kolejności wskazać należy, że brak było jakichkolwiek podstaw do zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda kwoty 9.225 zł tytułem zwrotu wypłaconych wynagrodzeń.

Strony zawarły umowę o świadczenie usług. Stosownie do treści art. 750 k.c. do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Zgodnie zaś z treścią art. 735 § 1 jeżeli ani z umowy ani z okoliczności nie wynika, iż przyjmujący zlecenie zobowiązał się wykonać je bez wynagrodzenia, za wykonanie zlecenia należy się wynagrodzenie. Jeżeli nie ma obowiązującej taryfy a nie umówiono się o wysokość wynagrodzenia, należy się wynagrodzenie odpowiadające wykonanej pracy (art. 735 § 2 k.c.). Pozwana ustaliła z powodem wysokość wynagrodzenia przysługującego jej za wykonane czynności i powód wypłacał jej stosowną kwotę zgodnie z treścią zawartej umowy. Zapłata wynagrodzenia w tej wysokości stanowiła zatem obowiązek umowny powoda. Powód podnosił wprawdzie w toku tego procesu, że pozwana wykonywała umowę w sposób nienależyty i nierzetelnie prowadziła księgowość jego firmy, ale okoliczności tej nie udowodnił. Kwestia ta zostanie szerzej omówiona w dalszej części uzasadnienia. W tym miejscu wypada dodatkowo wskazać, że w przepisach regulujących umowę zlecenia, która znajduje odpowiednie zastosowanie do umów o świadczeniu usług nie zawarto żadnych szczególnych przepisów na wypadek nienależytego wykonania umowy. W szczególności nie przewidziano możliwości obniżenia wynagrodzenia bądź prawa do domowy jego zapłaty w przypadku nieprawidłowego wykonywania umowy przez zleceniobiorcę.

Stąd w przypadku nienależytego wykonania usługi stosuje się art. 471 k.c. i następne.

Analiza wskazanych przepisów prowadzi do wniosku, że powód zarzucając pozwanej nienależyte wykonanie zobowiązania mógł skorzystać z następujących uprawnień:

- zgłosić roszczenie odszkodowawcze (art. 471 § 1 k.c., 491 k.c.)
- skorzystać z prawa do zastępczego wykonania czynności na koszt dłużnika (art. 480 k.c.),
- odstąpić od umowy (art. 491 § 1 k.c.).

Powód nie odstąpił od umowy, nie może więc żądać zwrotu wypłaconego wynagrodzenia. Żądanie zwrotu wynagrodzenia nie znajduje również oparcia w pozostałych wskazanych wyżej przepisach. Kwota 9.225 zł nie odpowiada bowiem kosztom zastępczo wykonanych czynności. Nie wyznacza też ona wysokości szkody poniesionej

przez powoda. Powód w zamian za tę kwotę otrzymał bowiem od pozwanej (co jest bezsporne) świadczenie. Jeżeli pozwana wykonała umowę nienależycie, to powód mógł tylko dokonać ustalenia, jaką szkodę z tego tytułu poniósł. W szczególności byłby to koszt niepotrzebnie zapłaconych podatków bądź odsetek i kar naliczonych w związku z nieprawidłowym rozliczeniem się z organami podatkowymi bądź z ZUS-em. Szkodą taką nie byłoby wynagrodzenie wypłacone pozwanej, gdyż nie pozostaje ono w związku przyczynowym z uchybieniami po stronie pozwanej. Obowiązek jego zapłaty nie wynikał bowiem w związku z nieprawidłowościami w wykonanych czynnościach księgowych lecz z treści umowy zawartej przez strony.

Podkreślić przy tym należy, że jednoczesne żądanie przez powoda zwrotu wynagrodzenia i zwrotu kosztów dokonania poprawek przez biuro G. W. (1) jest już w swoim założeniu błędne. W razie bowiem, gdyby sąd podzielił stanowisko powoda i zasądził oba te roszczenia, to skutkiem tego powód uzyskałby od pozwanej w istocie bezpłatne świadczenie za okres od stycznia do maja 2013r. i jeszcze obciążałby ją kosztami dokonania sprostowań. Skutkiem tego, za pierwsze pięć miesięcy roku 2013r. nie poniósłby żadnych kosztów związanych z prowadzeniem księgowości. Niewątpliwie byłby w tej sytuacji wzbogacony, gdyż zgodnie z umową zawartą przez pozwaną prowadzenie rachunkowości spółki miało go kosztować 1.845 zł miesięcznie.

Kierując się tą argumentacją sąd oddalił żądanie powoda zasądzenia na jego rzecz kwoty 9.225 zł tytułem zwrotu wynagrodzeń wypłaconych w 2013r.

Sąd uznał również za bezzasadne żądanie zasądzenia od pozwanej kwoty 9.840 zł tytułem kosztów związanych z wykonaniem usług księgowych przez biuro G. W. (1).

Stosownie do treści art. 471 k.c. dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

W oparciu o treść tego przepisu wskazuje się, że strona żądająca zapłaty odszkodowania winna udowodnić następujące okoliczności:

- że druga strona nie wykonała bądź nienależycie wykonała zobowiązanie umowne i stało się to z przyczyn, za które ponosi odpowiedzialność,
- wysokość doznanej z tego tytułu szkody,
- istnienie związku przyczynowego pomiędzy niewykonaniem bądź nienależytym wykonaniem zobowiązania a szkodą.

Spośród wskazanych wyżej okoliczności powód w toku niniejszego procesu udowodnił jedynie, że z tytułu usług wykonanych przez G. W. (1) zapłacił kwotę 9.840 zł. Nie wykazał natomiast, że pozwana nienależycie wykonała zawartą umowę ani też, że istnieje związek przyczynowy między nienależytym wykonaniem umowy a koniecznością uregulowania faktury względem G. W. (1).

Odnosząc się do pierwszej z wymienionych kwestii wskazać należy, że biegły w treści swojej opinii szczegółowo omówił wady stwierdzone w zapisach księgowych firmy powoda. Wskazał mianowicie, że występują różnice w bilansach za rok 2012 sporządzonych w dniu 31.12.2012 r. i 30.04.2012r. W ocenie biegłego może to świadczyć o tym, że zapisy były nie były dokonywane na bieżąco i rzetelnie. Okoliczności powstania tych dwóch dokumentów zostały jednak w toku niniejszej sprawy wyjaśnione. Pozwana wskazała bowiem, że powód zażądał od niej, aby na koniec roku 2012 r. dokonała przesunięcia niektórych urządzeń ze stanu magazynowego do ewidencji środków trwałych. Podkreślić przy tym należy, że dokument sporządzony w dniu 31.12.2012r. nie został podpisany a ostatecznie w Urzędzie Skarbowym złożono prawidłowy bilans. Wskazać też trzeba, że czynności wykonane przez biuro G. W. (1) nie spowodowały konieczności dokonania korekty tego bilansu oraz korekty złożonych sprawozdań majątkowych (a w każdym razie w toku niniejszego postępowania nie udowodniono, iżby korekty takie były składane). Nadto w bilansie za 2013 r. sporządzanym przez to biuro z powodzeniem oparto się na danych bilansowych za 2012 r. przygotowanych przez

pozwaną. W tej sytuacji brak było podstaw do uznania, że pozwana nienależycie wykonała bilans za 2012 r. oraz, aby zaistniała rzeczywista konieczność zbadania rzetelności tego bilansu i jego skorygowania.

Biegły w treści opinii powoływał się również na szereg uchybień stwierdzonych przez G. W. (1) w zapisach księgowych prowadzonych przez pozwaną. Sam przyznał jednak, że nie zweryfikował prawidłowości tych ustaleń. W tej sytuacji w ocenie sądu brak jest wiarygodnego dowodu, że uchybienia te faktycznie istniały. Biegły podniósł również, że w wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości w rozliczeniu podatku VAT. Biegły przyznał jednak, że zastrzeżenia Urzędu Skarbowego nie dotyczyły pracy pozwanej, ale faktu, że powód odliczał VAT od faktur wystawionych przez osoby nie będące podatnikami VAT, albo od zakupów i usług za inne okresy. Oczywistym jest, że pozwana nie mogła pod tym kontem skontrolować przedkładanych jej dokumentów źródłowych i stwierdzić uchybień zauważonych przez urząd skarbowy.

Poza wymienionymi wyżej uchybieniami biegły nie zgłosił jakichkolwiek innych zastrzeżeń do czynności wykonanych przez pozwaną. Już sama ta okoliczność stanowiła wystarczającą podstawę do oddalenia powództwa w tej sprawie.

Dodatkowo wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 471 k.c. dłużnik jest obowiązany do naprawienia szkody jedynie wówczas, gdy nienależyte wykonanie zobowiązania było skutkiem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność. W treści swojej opinii biegły przeprowadził analizę mającą na celu ustalenie przyczyn pojawienia się błędów i niedokładności w zapisach księgowych prowadzonych przez pozwaną. Wskazał mianowicie, że ich przyczyną był fakt, że w przedsiębiorstwie powoda nie wdrożono zasad (polityki) rachunkowości, że pozwana nie miała dokładnie określonego w umowie zakresu obowiązków, że powód nie sprawował efektywnego nadzoru nad czynnościami księgowymi oraz okoliczność, że doszło do nagłego zerwania współpracy, skutkiem czego pozwana nie mogła zinwentaryzować stanu ksiąg ani też uporządkować i protokolarnie przekazać dokumentacji księgowej. Wszystkie wskazane wyżej uchybienia to okoliczności, za które odpowiedzialność ponosi powód a nie pozwana. W szczególności zgodnie z treścią art. 10 ustawy o rachunkowości za wdrożenie polityki rachunkowości odpowiada kierownik jednostki.

Niezależnie od poczynionych wyżej uwag co do nieudowodnienia przez powoda, iż pozwana dopuściła się w swej pracy uchybień, za które ponosi odpowiedzialność, wskazać należy, że zdaniem sądu nawet przy założeniu, że pozwana wykonywała umowę nienależycie, to brak byłoby związku przyczynowo – skutkowego między sposobem wykonywania usług przez pozwaną a kosztami poniesionymi przez powoda w związku z czynnościami wykonanymi przez Biuro G. W. (1).

Zgodnie z treścią art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Brzmienie tego przepisu opiera się na teorii przyczynowości adekwatnej, zgodnie z którą odpowiedzialność podmiotu zobowiązanego do naprawienia szkody ogranicza się do zwykłych następstw danej przyczyny. W związku z brzmieniem tego przepisu sąd winien najpierw zbadać, czy w ogóle pomiędzy kolejnymi faktami istnieją obiektywne powiązania w znaczeniu warunku sine qua non. O ile takie powiązania zostaną ustalone sąd bada, czy wspomniane powiązania można traktować jako „normalne” tj. typowe lub oczekiwane w zwykłej kolejności rzeczy. Ocena, czy skutek jest normalny, powinna być oparta na całokształcie okoliczności sprawy i wynikać z zasad doświadczenia życiowego, a w razie potrzeby – z zasad wiedzy naukowej, specjalnej.

Przenosząc te rozważania na grunt tej sprawy należy wskazać, że z dwóch powodów brak jest podstaw do uznania, że pomiędzy działaniami pozwanej a koniecznością wykonania czynności przez biuro G. W. (1) nie ma związku przyczynowego.

W pierwszym rzędzie wskazać należy, że w treści ustnej opinii biegły wyraźnie stwierdził, że powód nie musiał zlecać G. W. (1) dokonania sprawdzenia księgowości wykonanych przez pozwaną w pierwszych pięciu miesiącach 2013r. (k. 359v) Biegły podał, że powód mógł kontynuować wykonywanie czynności księgowych w oparciu o stan wynikający z zapisów pozwanej. Oznacza to, że zlecenie innemu podmiotowi dokonania kontroli i sprostowania wadliwych zapisów, nie było normalną konsekwencją zaistnienia błędów w zapisach wykonanych przez pozwaną.

Po drugie brak związku przyczynowego pomiędzy rzekomymi uchybieniami a czynnościami wykonanymi przez G. W. (1) wynika z faktu, że zwykłą konsekwencją nienależytego wykonania zobowiązania przez dłużnika, jest wezwanie go do dokonania poprawek. Wynika to wprost z treści art. 480 § 1 k.c., zgodnie z którym jedynie w razie zwłoki dłużnika w wykonaniu zobowiązania czynienia wierzyciel, zachowując roszczenie o naprawienie szkody, żądać upoważnienia przez sąd do wykonania czynności na koszt dłużnika. Oznacza to, że skoro to pozwana była zgodnie z umową zobowiązana do prowadzenia księgowości pozwanego w okresie od stycznia do maja 2015r., to powód mógł zlecić tych czynności innemu podmiotowi jedynie wówczas, gdyby pozwana pozostawała w zwłoce z dokonaniem koniecznych poprawek. Tymczasem powód w sposób nagły zerwał umowę z pozwaną i zażądał od niej natychmiastowego wydania posiadanych dokumentów. Nie umożliwił jej uporządkowania dokumentacji i przeprowadzenia kontroli prawidłowości wykonanych księgowości. Nie wezwał jej również do wykonania tych czynności w okresie późniejszym. W tej sytuacji brak jest podstaw do przyjęcia, że pomiędzy zleceniem wykonania tych czynności innemu podmiotowi a zachowaniem pozwanej istniał jakikolwiek związek przyczynowy. Na marginesie wskazać należy, że z treści opinii biegłego wynikał, że biegły ocenił, że pozwana była w stanie zrealizować to zadanie, gdyż biegły nie miał uwag co do jej profesjonalizmu (k. 407v)

Kierując się tą argumentacją sąd oddalił powództwo w tej sprawie.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 99 k.p.c. stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. W myśl art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanej tytułem zwrotu kosztów procesu kwotę 3.617 zł

Na powyższą kwotę składała się kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa się kwota 3.600 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika ustalonego w oparciu o § 6 pkt 5 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.). Sąd zasądził półtorakrotność stawki minimalnej określonej w w/w przepisach ze względu na skomplikowany charakter sprawy jak również nakład pracy pełnomocnika. W szczególności sąd wziął pod uwagę duży nakład pracy związany z analizą opinii biegłego, który istotnie przyczynił się do rozstrzygnięcia sprawy.

Ponieważ łączny koszt pozyskania pisemnej opinii biegłego wyniósł w tej sprawie 7.206,64 zł (postanowienia z dnia 10.07.2015r. i 25.09.2015r.) a wpłacona zaliczka wynosiła 2.000 zł, to sąd w punkcie III. nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Bydgoszczy kwotę 2.000 zł tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

SSR Eliza Grzybowska